

- Што чинеше царица?
 — На чардак си седеше,
 Сину капа плетеше,
 10 Со две игли сребрени,
 Со два копца свилени.
 Иглите се скършиха,
 Конците се скъинаха,
 Пилето ми загъна¹⁾.

2.

- 1 — Сива сива гулабица,
 Дека си се осивила?
 — Таму горе у Господа.
 — Што правеше у Господа?
 5 — Златни чаши кѣнати, кѣнати,
 Утре ie Божикъ.

3.

- 1 Дамба, дамба дивина,
 Гайна конѣ павуна,
 Та отиде гѣрците,
 Гѣрци конѣ коваа,
 5 Пашата го колеа,
 Сина му го бѣсеа.
 Ои мори, пуста Невено,
 Дека да се криеме?
 Под Бога сѣница.
 10 Сам Бог седеше,
 Бѣла книга пишеше,
 Орлово перце,
 Пауново крилце,
 Штѣркливо клѣнѣште.

Разни обичаи прѣзъ годината.

Отъ Ахъ-Челебийско.

Записалъ Хр. П. Константиновъ.

Комеда. Срещу коледа сѣ ходили коледари да пѣжтъ пѣсни за всѣки члѣнъ отъ домакинството. Единъ отъ коледаритѣ е билъ наричанъ *коме*. Слѣдъ изпѣванъето на пѣснитѣ, котето е мяукало, ходило е по кошетата, ровило е по дулапитѣ и рафтоветѣ, догдѣ намѣри оставената нѣгдѣ за коледаритѣ риба и хлѣбъ.

Тоя обичай е изоставенъ прѣди 40 години по настояванъето на поповетѣ, насѣсквани отъ грѣцкитѣ владици.

Срещу коледа турятъ най-голѣмия пѣнъ въ огнището, за да държи огъня два три деня.

Сурвакъ (1 януари). Прѣзъ ношъта срещу нова година, слѣдъ първи пѣтли, родителитѣ събуждатъ мажкитѣ дѣца отъ 6 год. нагорѣ, които взиматъ зеленитѣ си и напзили дрѣнови прѣчки, приготвени прѣзъ минѣлия день, и ходѣтъ по къщата да сурвакатъ. Цѣлото село се съживява. По пѣтищата и доловетѣ се чуе шумъ отъ дѣтски разговори, слупнатъ се викотъ и тропотъ по къщнитѣ врати. Дѣцата ходѣтъ на дружинки отъ по 3—6 души, като се стараятъ, дружинката да се състави по възможность отъ врѣстници сурвакарчета.

Сурваканъето се върши по слѣдния начинъ: щомъ сурвакарчетата влѣзжтъ въ нѣкоя къща, жулнуватъ по три пѣти всѣкой члѣнъ отъ домакинството, захващайки отъ най-стария въ къщи и изговаряйки велегласно слѣдната слава:

Сурва гудина,
 Вѣселу здравѣе,
 И ду гудина сас здраве!

Като извършжтъ всичкитѣ сурвакарчета това, изправитъ се верѣдъ къщи и чакатъ подарѣци. Даватъ имъ пари, ябълки, орѣхи, шекеръ и пр. Най-много надаряватъ онова момче, което е влѣзло най-напрѣдъ въ къщата.

¹⁾ При хоро не се пѣжтъ послѣднитѣ три реда.

По-възрастнитѣ — отъ 10 год. нагорѣ — дѣца, освѣнтъ сурваканъето вършатъ и другъ единъ обичай. Освѣнтъ зелени дрѣнови прѣчки, тѣ прѣжния день си донасятъ дома по 10—20 рѣчни въргулати (топчести) камъни, наричани по нашенско „папунѣ“. Отъ тѣзи камъни тѣ носятъ по единъ въ къщата, на които домакинитѣ не сж въ странство. Щомъ влѣзе момчето съ мокрия камъкъ въ рѣцѣ, изправа се прѣдъ домакина и изговаря велегласно славата:

Какну е тѣкла рѣкапа
Прис каменѣас,
Неаі да ти тѣакат
Паритѣа ф кесѣата;
Каксу ми тѣажі
Камѣанѣас ф ракисѣа,
Сѣаі да ни тѣажат
Паритѣа ф кесѣата.

Слѣдъ това изпуца камъка на огнището прѣдъ домакина, и сурвака всичкитѣ домашни.

Дѣцата, които носятъ камъни, биватъ дарявани съ повече пари отъ домакина.

Този обичай — сурваканъето и носенъето камъка — се пази и отъ по-мацитѣ. Помашкитѣ дѣца ходятъ въ християнскитѣ къщи, както и християнскитѣ въ помашкитѣ.

Пуканѣ дрѣнови пжпки. При сурваканъето отъ дрѣновитѣ прѣчки се ронятъ цвѣтнитѣ пжпчици и падатъ по пода. Слѣдъ излизанъето на сурвакарчетата, домашнитѣ — най-вече момичетата — събиратъ тия пжпчици, за да си изпитватъ чрѣзъ тѣхъ щастieto за прѣзъ настѣпилата нова година. Това правятъ чрѣзъ пуканѣ пжпчицитѣ на огъня. Разравятъ пепельта и изслаждатъ една малка частъ отъ нажеженото огнище, гдѣто турятъ една пжпчица, и я „наричатъ“, напр., за домакина. Послѣ турятъ втора за домакинката, трета — за най-голѣмия синъ или дъщеря и т. н. т. за всичкитѣ члѣнове на домакинството. Едни отъ пжпчицитѣ подскачатъ отъ нажеженото огнище, развиватъ се отъ топлината и отъ една образуватъ се нѣколко слѣпени пжпки; а други отъ пжпкитѣ умъртвяватъ на огнището и загарятъ, безъ да се развижатъ. Чиято пжпчица се развие, вѣрватъ, че той ще бѣде честитъ и благополученъ прѣзъ цѣлата година; а чиято не се развие, щѣлъ да бѣде злополученъ прѣзъ цѣлата година. Щастieto или нещастieto щѣло да бѣде сироти степенъта на подскачанъето, развиванъето, или пжкъ умъртвяванъето и загарянъето на пжпката.

По тоя начинъ изпитватъ за щастieto не само на хората, но и на домашнитѣ добитѣци.

Кръстовденъ (5 януари). „Поаденѣ буганцитѣ.“ Прѣзъ деня попътъ ходи изъ селото да прѣска (рѣси) къщитѣ съ „голѣму агѣазму“¹⁾, за „да поади буганцитѣ.“ По нашенско има народно вѣрванѣе, че отъ Коледа до Водици ходили по пжпчицата, доловетѣ, па даже и по къщита нѣкакви сжщества, наричани „буганци.“ Споредъ това, и днитѣ отъ коледа до водици сж извѣстни подъ названѣе „буганитѣ денѣе.“ Споредъ приказванъето на старитѣ, буганцитѣ приличали на хора, но били съ по единъ бракъ, имали бради, носили сини дрехи и понѣкога пжтували съ конѣе. Тѣ ходили откакъ мръене до първи пѣтти. Заради това хората се боѣтъ да ходятъ сами прѣзъ това врѣме или, ако иматъ нужда, ходятъ съ видѣло; ако не може да се носи видѣло, грѣбова да се поси вжглень или цигара, защото буганцитѣ бѣгали отъ огънь, видѣло и петловъ пой. Тая е причината, гдѣто хората съ нетѣрпѣние очакватъ

¹⁾ Водата отъ великия водосветъ, извѣршенъ сутренъта въ черква.

праздника „кѡарст,“ за да порѣси попа кѡщята съсъ светена вода и да пропѣди буганцитѣ.

Пакъ споредъ приказванъето на старитѣ, буганцитѣ, като ходили изъ пѣтищата, обръщали се къмъ кѡщитѣ и викали:

Керушу Керушу,
Куга са вудѣци?

На което кѡщнитѣ трѣбвало да отговарятъ:

Имаме си рабута,
Чукаме бѡал лук,
Ни можим да ви кажиме.

Буганцитѣ се плашили отъ тия думи и бѣгали.

Пита съ пара. Тоя день вечеръта срещу водици въвъ всѣка кѡща пекѣтъ по една мисирена или пченичена пита, въ която е замѣсена една сребърна пара, и варѣтъ пченица.

Като дойде врѣме за вечерянье, домакинята запалва една восчена свѣщъ прѣдъ иконата, а всичкитѣ домашни се изправятъ и се кръстѣтъ. Слѣдъ това всички се нареждатъ около трапезата, а домакинята взима пигата, вдига я, прѣкрѣства се, разчеква я и слави така:

Ломите за Госпудѣ,
За света бугуродица
И за свети кѡарст;
Да ни даватъ здравье и живот.
Да ни пумага,
И ду гудина сас здравье и берекет
Да дучакуваме соѣа день.

Всичкитѣ члѣнове на домакинството съ най-голѣмо внимание изслушватъ славата и благоговѣйно си отчекватъ по една залушка отъ питата и я изѣждатъ прави.

Слѣдъ като седнатъ всичкитѣ, домакинята раздѣля питата на толкова равни части, колкото сѣ члѣнове въ домакинството. За да се види, въ чие залъче се е случила парата, всѣки сдробява своята часть залъче по залъче. Комуто се падне парата, той щѣлъ да бѣде щастливъ и благополученъ прѣзъ годипата. Ако ошастливиениятъ е момче, вшива сребърната пара на дѣното на кесията си; ако е момиче, окачатъ му я на нѣкой сребренъ накитъ за шията или пазухитѣ; ако ли е малко дѣте, вързватъ му я на десната рѣчичка.

Ако парата пропадне и се изгуби, било при мѣсенъето или печенъето, било при разчекванъето или раздробяванъето, върватъ, че това прѣдсказвало голѣмо нещастие за цѣлата кѡща.

Водици (6 януари). Отъ всички кѡщи иконитѣ носятѣ на рѣката и слѣдъ извършванъето на великия водосветъ, потапятъ ги въвъ водата. Тогавъ всичкитѣ момичета отъ селото си измиватъ лицата и рѣцѣтъ съ рѣчна вода.

Хѡасканье. Слѣдъ великия водосветъ, селянитѣ избиратъ петъ шесть души „капичарѣ“, на които работата е да ходѣтъ прѣзъ дѣня и на другия день изъ селото, за да „хѡаскат“ пеленачетата, главеницитѣ, булкитѣ и зетѡветѣ, които за първи пѣтъ посрѣщатъ водици. Като влѣзѣтъ кѡпичаритѣ въ кѡщи, улавятъ лицето, което дирѣтъ, и ако е отъ мѣжки полъ, вдигатъ го на три пѣти и викатъ колкото можѣтъ до три пѣти: „хѡасса!“ За хѡасканъето на кѡпичаритѣ даватъ пари. Главеницитѣ и невѣститѣ не биватъ вдигани, ала пакъ трѣбва да се откупѣтъ отъ капичаритѣ съ пари. Който или която не иска да даде пари и да се откупи, кѡпичаритѣ го заличатъ къмъ рѣката и го окѣпватъ.

Къпнене. На водици и ивановденъ хората биватъ къпани и чрѣзъ наддаване пари на къпичаритѣ. При нѣкоя гозба, при хорото, или при сбора за курбана — защото на водици колѣтъ селски курбанъ — нѣкой ще каже: „давамъ ви петъ гроша, за да окъпите еди-кого си въ рѣката.“ Къпичаритѣ отиватъ и почватъ да го влѣкатъ. Тогава той, вториятъ, казва: „азъ пѣкъ давамъ 10 гр. за да окъпите X!“ Първиятъ наддава 15, вториятъ 20 и т. н. т. догдѣто единътъ прѣстане да наддава. Като вземѣтъ паритѣ, къпичаритѣ залавятъ оногוזъ, който е спрѣлъ да наддава, заличатъ го къмъ рѣката, фърлятъ го въвъ водата и го окъпватъ. Окъпаниятъ, като излѣзе отъ водата, отива у дома си или, ако домътъ му е далечъ, у нѣкоя роднинска къща, та се прѣмѣня; а къпичаритѣ пакъ отиватъ на сбора.

За да могатъ да свършатъ повече работа, къпичаритѣ се раздѣлятъ на три дѣла, всѣки дѣлъ по двама души.

Нѣкой може да окъпе нѣкого, като заплати отъ 10 до 50 гр., въ рѣдки случаи и до 100 гр.

Паритѣ, събрани отъ къпичаритѣ, се употребяватъ за изплащане волѣтъ. закланъ за курбанъ прѣзъ деня, а съ остатъка купуватъ вино, което селянитѣ изпиватъ задружно. Прѣзъ 1873 год. станѣ наредба, щото останалитѣ пари да се не изпиватъ, а да се внасятъ въ черковната каса.

Трифунъ (1 февруари). На днешния день „трифунѣсват“ яловитѣ овощни дървета. Трифунѣсването става така. Домакинята взима една брадва, дава я на едно 7—8 годишно момче, което завежда при недавалата плодъ овошка. Тамъ дѣтето вдига брадвата, като че ще прѣсече овошката, и изговаря велегласно: „ражда ли штиш, или шта та присакамъ?“ Домакинята доближава овошката, брани я отъ момчето и отговаря: „ни моѣ ја хѣла, ни моѣ; та ште да руди латуска; ја знаѣм.“ Като повторѣтъ и потретѣтъ сѣщото, домакинята подарява нѣщо на момчето и си отиватъ.

Насичане съ бръснарь. Комуто не се раждатъ дѣца, отива да го бръсне нѣкой. Бръснарятъ го „насица“ съ устрѣа (бричъ) на три мѣста по шията. Съ други думи казано, като го бръсне, порѣзва го на три мѣста, за да му се роди дѣте прѣзъ годината.

Божѣ майка (3 февруари). Тоя день младитѣ и яловитѣ жени, които искатъ да станѣтъ тежки (трудни) прѣзъ годината, пекѣтъ голѣми мисиревни нити, които послѣ разчекватъ на парчета и разносятъ на комшинитѣ, слѣдъ като наломѣтъ една пита при запалена прѣдъ иконата свѣщица.

Божѣ име (5 февруари). Тоя день празнуватъ мъжовнитѣ жени, за да не умиратъ мъжѣтъ имъ.

Власъ (11 февруари). Празнуватъ за здравѣто на добитѣцитѣ. Св. Власъ билъ закрильникъ на добитѣка. Особено празнуватъ тоя день кехайтѣ (притежатели на много овци). Тѣ заплащатъ да се отслужи въ черквата и носѣтъ „пендихара“ (петохлѣбия).

Пустовѣтъ. Подъ това име сѣ извѣстни велигденскитѣ заговѣзни: месна заговѣлка и сирна заговѣлка. Инакъ поотдѣлно тия два празника се наричатъ „мѣасница“ и „сирница.“

На постовѣтъ всички моми и жени трѣбва да играѣтъ хоро, за да се раждатъ коноплятъ. Прѣзъ деня нѣколко души се обличатъ въ дрипи, турятъ си изкуствени бради и опашки, надѣватъ високи калпацы, ошити отъ вулия, шълнѣтъ си гърбоветѣ съсъ слама и пр. и ставатъ „дракусѣ“. Тѣ ходѣтъ изъ селото и, като се прѣправятъ единъ на старецъ, другъ на баба, правѣтъ различни и безобразни смѣшни играчки и събиратъ пари. Като се събере селото на хоро, дракуситѣ отиватъ тамъ и правѣтъ смѣхове. Бабата не се покорява на дѣдото, и той я бие. Тя бѣга, плаче, куца, клати се и най-послѣ пакъ наближи дѣдото. Дѣдото носи една много голѣма тояга.

Тоя обичай е варденъ до 1868 год., когато, поради едно съблъскване между поповетъ и дракуситъ, последвано съ арестуване на поповетъ въ черквата отъ страна на разбунтуванитъ селяни, които взехъ страната на дракуситъ, правителството заповѣда да се прѣкрати изпълняването на този старовѣрѣмски обичай.

Вечерята се събиратъ по 3—4—5 домакинства въ една къща и заедно заговѣватъ. Слѣдъ заговѣването младитъ игражтъ хоро. Трапезата не се вдига до полнощъ. Ако нѣкой кихне, баща му обѣщава да му подари нѣщо, било коза, било овца, било теле, па ако нѣма такива добитѣци, обѣщава му кокошка.

На сирния постъ, като мръкне, момитъ отиватъ въ нѣкоя градина, побиватъ два кола, горнитъ краища на които сближаватъ, и образуватъ единъ видъ тригленъ мостъ. Прѣзъ тоя мостъ тѣ се провиратъ, разсѣвайки пшеница подъ моста и около него. Това тѣ правжтъ, за да можтъ да се оглавжтъ прѣзъ приближащата пролѣтъ.

Като мръкне на сирница, по краищата на селото палжтъ огньове. Тоя обичай се казва „орада.“ Прѣзъ деня момчетата и момичетата нанасятъ слама, сѣно, ѳгризи, хвойни и сухи чешъе. Всичко това наскладжтъ на една голѣма копа. Такива копи се правжтъ около десетина по краищата на селото. Като ги запалжтъ, цѣлото село и околността биватъ разсвѣтени. Паленето на орадата бива спровождано съ гърменъе пушки и играње хоро около голѣмия валь. Освѣтътъ това дѣцата докачватъ съ прѣчки запаленитъ хвойни и ги разнасятъ по градинитъ.

Мартеница (1 мартъ). Първиятъ денъ на м. мартъ се именува „мартеница,“ и се вършжтъ отъ женитъ слѣднитъ работи:

Истрѣасване дригитъ. Всичката покжщнина, като черги, възглавници, дрехи, кърпи и пр., се изважда на двора, отърсва се, очиства се и се простира на сарацѣ, за да се провѣтри.

Разнасяне тенурки. Женитъ изпичатъ на прѣстена тикла разточени отъ пшенично брашно тенурки. Послѣ ги намазватъ съ подсладена вода и ги разнасятъ по комшиитъ. Това се върши за умилиститване „болесчицитъ.“

Сукане мартеници. Осукуватъ тънка връвчица отъ нѣколко разноцвѣтни — бѣлия и червения цвѣтъ сж обязательни — жици. По тоя начинъ направената цѣстра връвчица се нарича *мартеница*. Съ нея връзватъ на дѣцата десната рѣка и шията. Нѣколко връвчици отъ мартеницата скриватъ да се намира въ къщи, та ако нѣкое дѣте урочаса, то, прѣди да го изведжтъ прѣдъ хора съсъ съмнителни очи, връзватъ му мартеница на шията, за да привлечала лошитъ имъ погледи.

Тодорова сжбота. Бѣканъе. Всѣка къща носи коливо въ черквата и вари въ къщи чорба отъ пшеница. Като пустне черква и дойде врѣме за яденъе, домакинята запалва една восчена свѣщъ прѣдъ иконата,¹⁾ взима една паница отъ накусения прѣди 24 часа грахъ, и, слѣдъ като си вземе всѣки члѣнъ отъ домакинството по нѣколко зърна и ги изѣде, тя ще „бѣака“ по слѣдния начинъ: загриба една шепа грахъ, фърля го къмъ тавана и казва: „хаѣда, дѣца, бе-е-е-е, това е за татка ви.“ Грахътъ се разпилява изъ къщи, а дѣцата се надпрѣвварватъ и викайки бе-е-е-е, бе-е-е-е, събиратъ го до зърно. Послѣ майката взима втора шепа и я бейка съ думитъ: „хаѣда, деца, това е за маѣкино ви здраве.“ Дѣцата пакъ събиратъ разпилѣния грахъ. По сжщия начинъ майката бейка за всѣки члѣнъ отъ домакинството отдѣлно, послѣ за кравата, мулето, овцитъ, козитъ и пр. Този обичай — разфърлянето на граха — се

¹⁾ Въвъ всѣка къща има на източната стѣна по нѣколко книжни и една дъсчена икона. Между другитъ господски и богородични изображения, трѣбва да има и иконата на светеца, чието име носи ступанинътъ на къщата.

казва „бъканье.“ Слѣдъ като се наядатъ варена пченица и набѣбнѣлъ грахъ — но не отъ онзи що сѣ събирали по дюшето — мъжкитѣ дѣца си нижѣтъ отъ събрания грахъ броеници и пюскюли, а женскитѣ — гривни, огърлици и подбрадници, които носѣтъ въ къщи и изъ махалата прѣзъ цѣлия день.¹⁾

Великъ четвъртъкъ. Дѣцата ходѣтъ напръжня день въ гората и набиратъ по една торба здравецъ. Тоя здравецъ тѣ носѣтъ на великия четвъртъкъ по къщата на роднини и комшии и го раздаватъ на кашнитѣ „за здраве.“ Домакинята дава на всѣко дѣте по едно бѣло яйце и по една сребърна пара.

На великия четвъртъкъ вапсуватъ яйца и пекѣтъ хлѣбъ за великденъ.

Великденъ. Като пусне черква, дѣцата ходѣтъ по роднинскитѣ и комшиискитѣ къщи и, щомъ влѣзѣтъ въ нѣкоя къща, изговарятъ всѣко дѣте особено: „Христосъ воскресе!“ Домашнитѣ отговарятъ на всѣко дѣте „истина воскресе.“ Домакинята подарява на всѣко дѣте по едно червено яйце. На най-напръдъ влѣзлото въ къщи дѣте подаряватъ кравайче съсъ забито на срѣдата му червено яйце. Таковато великденско яйце се зове „кукла.“

За великденъ вѣвъ всѣка къща изпичатъ още на великия четвъртъкъ между другитѣ обикновени хлѣбове (фурнитѣ) и по пѣколко „кукли“, по една двѣ „каниски“ и по една „кошари.“ Куклитѣ сѣ малки хлѣбчета съсъ забито на срѣдата имъ червено яйце; тѣхъ раздаватъ, както видѣхме по-горѣ, на дѣцата, които най-напръдъ отидѣтъ въ къщи да поздравѣтъ домашнитѣ съ „Христосъ воскресе.“ „Канискитѣ“ сѣ по-голѣми отъ обикновенитѣ хлѣбове, и на тѣхъ има забито по едно червено яйце. По една каниска се занаса на кума и мастора на домакина. „Кошарята“ е хлѣбъ по-голѣмъ и отъ каниската; на нея има забити толкова червени яйца, колкото сѣ члѣноветѣ въ домакинството, вклучително и слугитѣ, чирацитѣ и калфитѣ, ако има такива. Набититѣ яйца трѣба да сѣ чифтъ; заради това, ако члѣноветѣ на домакинството сѣ текъ, добавятъ още едно яйце, което наричатъ за нѣкой роднина. Кошарята ломѣтъ при отговѣвянето пѣрвия день, слѣдъ което тя бива разчекана на толкова части, колкото сѣ набититѣ яйца, и всѣки члѣнъ отъ домакинството взема своята частъ заедно съ яйцето.

Гергьовденъ. Женитѣ и дѣцата ходѣтъ да се къпѣтъ въ рѣката. Това правѣтъ, за да бѣдѣтъ здрави до другъ Гергьовденъ.

Налисанитѣ и болнавитѣ хора водѣтъ и ги окѣпватъ въ „лѣва вода.“ Лѣва вода се образува вѣвъ вироветѣ, подъ малкитѣ водопадчета въ доловетѣ, гдѣто водата се втича стрѣмнително отъ една страна на вира и послѣ се възвива и образува противно на течението движение. Болнавитѣ къпѣтъ и въ мочурлаци.

Ако прѣзъ деня роси или вали дѣждъ, всички излизатъ по двороветѣ, за да се омиѣтъ съ лѣковита гергьовска роса или дѣждъ.

Русалската недѣля. Седмичата прѣдъ петровски заговѣзни е извѣстна подъ името „русалцката нидѣля.“ Прѣзъ нея недѣля не перѣтъ.

Крилювица и Фотювица. Въ сѣбота прѣдъ петрови заговѣзни празнуватъ Крилювица и Фотювица.

Прѣобразенье. Събира се сборъ въ срѣдната махала до помашкия мечетъ и гробища. Играе се хоро и за курбанъ удаватъ единъ кошаръ. Слѣдъ молебствието ломѣтъ хлѣбъ, и всичкитѣ си натопяватъ по едно залъче въ меда и го изядатъ.

Гулѣмата чарква (15 августъ). Всѣка къща заколва курбанъ по едно ягне, и понеже попѣтъ не може да забиколи и опѣе курбанитѣ въ всичкитѣ

¹⁾ Този обичай се схожда съ обичай въ София, на Тодорова сѣбота да носѣтъ въ черква варена царевница; слѣдъ опѣвянето, разфѣрлатъ я по земята, а дѣцата я събиратъ. Това правѣтъ за здравьето на конѣтъ.

къща, той опѣва заранѣта въ черква една торба соль, и всѣка къща си взима по малко отъ нея, за да насоли курбана.

Слѣдъ пладнѣ се събиратъ по 3—4 домакинства въ една къща и заедно черкуватъ. Най-напрѣдъ запалятъ една свѣщъ прѣдъ иконата, димѣтъ тамяниъ и ломѣтъ хлѣбъ и медъ. Слѣдъ това се нареждатъ на обща трапеза и ядѣтъ курбанитѣ. На попа даватъ кожитѣ и плешкитѣ.

Отъ с. Петково.

Гергьовденски пѣсни.

Отъ Витоля.

Доставилъ А. И. Стоиловъ.

Слѣднитѣ пѣсни пѣѣтъ момитѣ на Гергьовденъ на тѣзи, които люлѣѣтъ.

1. На малко дѣте.

- 1 Има ма́ика стребрѣн прѣстен, дос, дос, дос,¹⁾
 Со него се ꙗпонáшува,
 Како нѣва со пшѣница,
 Како рѣба во длабина,
 5 Како ви́но во ча́шата,
 Како лóзіе зꙗ́белó грозіе.

2.

- 1 Бóгоічо ми се вóзеше
 На позлáкъено кóрапче,
 Злáто му кóнче нá глаа.
 Кóа ми вéтер вéеше,
 5 Кóнчето му го сꙋ́неше;²⁾
 Кóа ми сóнце грéеше,
 Кóнчето му го трéпнеше.

3.

- 1 Цут цꙋ́теше іа́болкница;
 Мнóгу цꙋ́ти, мálку рóди,
 Мálку рóди — три іа́болка,
 Три іа́болка, три кáлинкѣи.

4. На мома.

- 1 Долéтале два гꙋ́лаба;
 Не ми бѣ́ле два гꙋ́лаба,
 Тꙋ́ку бѣ́ле два стрóбника,
 Да стрóбосат малка моме.

5.

- 1 Оі ти, Іáно, Бꙋ́дим Іáно!
 Се зá тебе Бꙋ́дим бѣ́е,
 Се зá тебе пꙋ́шкѣи фѣ́рлат,
 Се зá тебе сáбіа тóчат.

¹⁾ Въ всѣки стихъ се повтаря по три пѣти „дос“.

²⁾ *Sýnese* = дърпаше.